

Cover Page

¹¹Esther

It happened in the days of
Ahasuerus—that Ahasuerus who
reigned over a hundred and twenty-
seven provinces from India to Ethiopia.

וַיְהִי בַיָּמִי אֲחַשְׁוֶרֶשׁ הָיָא אֲחַשְׁוֶרֶשׁ הַמֶּלֶךְ מִהֲדוֹ וְעַד כּוּשׁ שֶׁבַע
וָעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה:

נבא אל הבאור, הנה אחשורוש כפי קבלת חכמינו היה תחלה
הדיוט, ואח"כ ע"י עשרו מלך על מדי ופרס ונתחזק במלכותו,
עד שכבש כל המדינות קב"ו במספר ביד חזקה. והנה כל
האפרכיות האלה היו שייכים תחלה למלכות בבל, ועד עתה
עמד כסא המלכות בבבל, כמו שנאמר בדניאל, בהיכל מלכותי
די בבבל, אבל בשושן לא היה כסא המלוכה, כמש"ש הייתי
בשושן אשר בעילם המדינה, ולא הזכיר שהיתה עיר מלוכה,
ובעת שכבש כל הממלכות האלה, למען תתקיים המלכות בידו,
לקח את ושתי שהיתה מורע נבוכדנצר לו לאשה, והיא היתה
יורשת עצר, ומצדה היה המלכות מגיע לו גם בירושה, עפ"י
היה המלכות נכון בידו, או מצד הכבוש שכבשם ביד חזקה
ומצד זה היה יכול למלוך עליהם ממלכה בלתי מוגבלת או מצד
הנחלה ע"י ושתי אבל מצד זה היתה מלכותו מוגבלת, ויען
שבתחלת מלכותו נפתו המדינות לקבל עול מלכותו ולהכבש
תחתיו בחשבם שהמלכות מגיע לו בירושה ע"י ושתי, ומצד
זה היה ראשית ממלכתו מלכות מוגבלת, והוא רצה להשתרר
עליהם בחזקה בממלכה בלתי מוגבלת, היה זה עקר התחבולה
במה שהושיב הכסא בשושן, ובמה שעשה המשתה הגדול הזה,
ובמה שצוה להביא את ושתי לפניו, כל אלה היו עצות עמוקות
להוציא מגמתו אל הפועל להשתרר עליהם גם השתרר, וכמו
שיתבאר, ולכן הקדים ויהי בימי אחשורוש הוא אחשורוש
המולך וכו', מספר כי אחשורוש לא היה מורע המלוכה, וגם
לא עלה על מלכותו בהדרגה עד שתחלה יהיה מלך על מדינה
אחת עד שישכח שהיה הדיוט תחלה ואח"כ התגבר לאט לאט,
רק וַיְהִי בַיָּמִי אֲחַשְׁוֶרֶשׁ בימים ההם שעוד היה
אחשורוש והדיוט, בימים ההם בעצמם הוא אחשורוש
המולך מהודו ועד כוש, ורק זכרו שאחשורוש הדיוט מולך
פלוגית מלך מהודו ועד כוש, ורק זכרו שאחשורוש הדיוט מולך
מהודו ועד כוש, וגם בימים ההם מלך על שבע ועשרים
ומאה מדינה, ולא היה בין הדיוטותו למלכותו העצום משך
זמן, רק בימי הדיוטותו פתאום נתהווה מלך עצום ומושל עמים
רבים:

Malbim on Esther
השאלות: כ"מ שאמר ויהי בימי בא לספר ענין
זולתי בלתי נודע שהיה בימי איש הנודע ומפורסם, כמו ויהי
בימי שפוט השופטים ויהי רעב וכדומה ולא שיספר מה שקרה
לאותו האיש בעצמו, ואיך אמר פה בימי אחשורוש היה הוא
אחשורוש: מ"ש הוא אחשורוש מיותר כי לא נודע את מי רוצה
לשלו: גם בכל המגלה קראו בתואר המלך אחשורוש וזולת פה
לבד קראו אחשורוש סתם שמבואר שמדבר מעת שלא מלך
עדיין: מ"ש המולך משמע שמדבר על היות ממלכתו והי"ל
אשר מלך:

לבאר הפרשה הזאת צריך אני להקדים הקדמה אחת,
הנה המלכת המלך בימים הקדמונים בממשלות המצריים
הכשדיים והפרסיים והמדיים היתה על אחת משתי
דרכים: א. המולך ע"י בחירת העם שהסכימו על איש
אחד להמליכו עליהם: ב. המולך ביד חזקה שכבש מדינה
ומלך עליהם בעל כרחם כמ"ש על נמרוד, ומוזה עמדו אז שני
מיני ממלכות: א. ממלכה מוגבלת, והוא שמשרת המלך
על העם היתה לה גבול ידוע, וזה היה לרוב במלך שנתמנה
ע"י בחירת העם, שאז בעת בחירתם אותו שמו חוק למשפט
המלך אשר מלך עליהם עד כמה תתפשט כחו וממשלתו, וע"פ
הרוב מלך כזה נשבע בעת מלכותו לשמור הנמוסים והדתות
אשר במדינה: ב. ממלכה בלתי מוגבלת, והוא שהמלך היה
לו רשות לעשות כחפצו ואך לפעמים שאל בעצת שרי העצה,
וגם היה יכול לשנות דתות וחקי המדינה ולחקוק חקים אחרים
תחתיהם, באופן שהוא היה המלך והמחוקק בעצמו והנה בין
שני מיני הממלכות האלה, חמשה הבדלים: א. המולך
ממלכה מוגבלת, המלך היה שומר המדינה, והיה ראש המדינה
לעשות משפטיהם וללחום מלחמתם וכל עניניהם, והם
משועבדים לו לדברים הצריכים לצורך הכלל כמו המס וכדומה,
אבל המולך ממלכה בלתי מוגבלת בחזקה כמו סנחריב
ונבוכדנצר, המדינה היתה משועבדת אליו, וכולם היו נחשבים
עבדיו והיה לו רשות לעשות בהם כחפצו כאשר יעשה האדון
בעבדו מקנת כספו: ב. המולך ממלכה מוגבלת, האצרות
בגנזי המלכות היו שייכים אל המדינה, ומי שמלך ממלכה בלתי
מוגבלת, האצרות היו שייכים לו לבדו, כמו פרעה
ונבוכדנאצר: ג. המולך ממלכה מוגבלת לא היה אפשר לו
לעשות דבר כללי אם לא בהסכמת שרי העצה, ובממלכה
בלתי מוגבלת היה יכול לתקן ולהרוס הכל לבדו בלי נטילת
עצה ורשות כלל: ד. שהראשון היה נתון תחת דתי המדינה
ולא היה אפשר לו לעבור על דתות הקבועים, והשני הוא היה
המחוקק והיה יכול לתקן חוקים אחרים כנ"ל: ה. המולך
ממלכה מוגבלת לא היה אפשר לו לשנות עיר המלוכה לקבוע
המלכות במקום אחר, רק היה צריך לישב על כסא מלכות
המלכים אשר לפניו בעיר אשר זכתה בה מקדם, אבל המולך
בלי הגבלה היה יכול לשנות כחפצו: ע"פ הקדמה הזאת

וַיְהִי בַיָּמִי אֲחַשְׁוֶרֶשׁ מלך פרס היה, שמלך תחת כורש
לסוף שבעים שנה של גלות בבל:

הוא אחשורוש הוא בְּרָשָׁע מִתְחַלְתּוֹ וְעַד סוֹפוֹ:

המלך שמלך מעצמו ולא היה מורע המלוכה:

מִהֲדוֹ וְעַד כּוּשׁ וגו'. המולך על מאה ועשרים ושבע
מדינות כמו שמלך מהודו ועד כוש שְׁעוּמָדִים זֶה אֶצֶל זֶה. וכן "כי
הוא רָדָה בְּכָל עֵבֶר הַנֶּהָר מִתְּפֹסֶת וְעַד עֵזָה", שֶׁהִיא רֹדָה בְּכָל עֵבֶר
הַנֶּהָר כְּמוֹ שֶׁהָיָה רֹדָה מִתְּפֹסֶת עַד עֵזָה:

21 Esther

In those days, when King Ahasuerus
occupied the royal throne in the
fortress Shushan,

בִּימֵי הַהֵם קָשְׁבַת | הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁוּרֶשׁ עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר
בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה:

התנשא כ"כ, עד שישד לעצמו כסא מלכות מחדש, ושנה גם כן
את עיר הממלכה שתהיה בשושן, כאלו לא בהסכמתם ורצונם
נתמנה על בבל וכל המלכות, רק בחרבו ובקשתו ירשם, ובוה
כולם נכנעים ויורדים תחת שושן אשר בפרס מלכותו, ומוסף
שהתוקף הזה לא הראה אחר שהחזיק במלכות ימים רבים, רק
תיכף בימים ההם, כבר היה דומה כשבת המלך אחשורוש
כאלו הוא מלך מתולדתו ויושב על כסא מלכותו
המיוחס לו, מבלי שצריך אל כבוד כסא המלכים שקדמוהו:

קָשְׁבַת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁוּרֶשׁ, וְגו'. קָשְׁבַת הַמֶּלֶךְ
בִּידוֹ. וְרַבּוּתֵינוּ פִּרְשִׁיהוּ בְּעֵנֶן אַחֵר בְּמִסְכַּת מִגִּילָה:
Rashi on
Esther

השאלות: בימים ההם מיותר שהלא כבר אמר
ויהי בימי גם המלך אחשורוש מיותר שכבר נזכר בפסוק הקודם
והול"ל והיה כשבתו. גם גוף הספור שישב על כסא מלכותו
ושהיה בשושן לאין צורך:

בימים, ענה מספר איך תיכף בראשית מלכותו
התחזק כ"כ עד שעבר לבו לשנות כסא המלכות שהיה עד
ענה בבבל, והושיבו בשושן, ושם את שושן לבירה ועיר מלוכה,
ובוה הראה: א. את תקפו שחשב תיכף למלוך ממלכה
בלתי מוגבלת עד שלא פחד מבני מלכותו שמרדו עליו במה
ששנה כסא המלכות, ב. את גדלו וגאותו, כי הנה הדיוט העולה
למלוכה, הלא זה כבודו לישב על כסא מלכים הקדומים, לא
שישב על כסא שיעשה לעצמו כי בוה יגרע כבודו, אבל הוא